

El bibliobús a l'escola

Assumpta

Duran Oller

CEIP de Borredà.

ZER Berguedà

Centre

Treballar en una escola petita, de poble, en una escola rural, té una pila d'avantatges però també alguns inconvenients. La nostra escola té 36 nens i nenes, està situada en un poble del Berguedà de 500 habitants, a 20 km del cap de comarca i a més de 120 km de Barcelona. En aquest context, el contacte amb moltes manifestacions culturals queda una mica empobrit i cal buscar alternatives per anar suplint aquesta deficiència i trobar solucions que vagin acostant l'escola als circuits culturals habituals.

Hi hauria moltes coses que podríem anar citant, en aquest aspecte, però en aquest article ens centrarem, només, en el contacte amb la llengua escrita i, sobretot, en els llibres.

Una de les primeres coses que vàrem plantejar-nos en arribar a l'escola, ara fa més de vint anys, fou la de dotar-nos d'una biblioteca. Per als mestres que hi havia en aquell moment (i també per als d'ara, és clar) disposar d'una biblioteca extensa era una necessitat. A les escoles, però, no hi havia res de res. Calia intentar estratègies per anar omplint les prestatgeries de llibres que fossin útils als infants de l'escola: llibres de lectura i de coneixements, enciclopèdies, diccionaris, atles... Amb il·lusió i ganes de sortir-nos-en vàrem intentar un seguit d'accions que donaren el seu fruit ben aviat: els pares compraven llibres de lectura que després deixaven a l'escola, enviàvem cartes a les editorials perquè ens regalessin llibres tant infantils com juvenils, demanàvem a particulars que ens cedissin part de la seva biblioteca que ja no utilitzaven, fèiem parades de llibres i roses per Sant Jordi i una part dels diners aconseguits la invertíem en la compra de llibres... L'administració va col·laborar, també, en aquesta tasca i va enviar dotacions importants per a les nostres biblioteques que, ben administrades, van servir per a molt. Però, tot i els recursos que hi esmerçàvem i encara hi destinem, disposar d'un ampli ventall de títols és una tasca cara i feixuga, i encara més per a la minsa economia d'una escola rural.

El bibliobús Pedraforca

És en aquest context on apareix el bibliobús. Al Berguedà, des de fa uns quants anys disposem d'una biblioteca ambulant que té parada setmanal o quinzenal als pobles de la comarca i que supleix la manca de biblioteques públiques que hi ha.

Foto: CEIP de Borredà. ZER Berguedà Centre

El nostre bibliobús, el Pedraforca, està regentat per Josefina i Ferran, bibliotecària i conductor respectivament. Són unes persones ben conegudes per tots els nens i nenes, així com pels nois i noies i els seus pares i d'altres persones del poble que, habitualment, utilitzen aquest servei. Al bibliobús, hi troben gairebé tot el que trobarien en una biblioteca gran: llibres, revistes, cds, vídeos, dvds, tant per a adults com per a infants. I el que no troben en aquell moment ho poden demanar o consultar a través de l'ordinador per saber a quina biblioteca de la xarxa de biblioteques de la Diputació de Barcelona es troba. La propera setmana, quan el bibliobús torna al poble, la Josefina intenta cobrir les demandes que li han fet, si el material està disponible.

L'escola va al bibliobús

En un primer moment ens va semblar que la nostra escola tenia de tot i que no ens calia buscar res fora. Però ben aviat vàrem veure que, tot i la gran quantitat de materials de què disposàvem a la nostra biblioteca, no hi havia prou informació per fer alguns treballs.

L'escola ha pres l'opció, des de fa molts anys, de treballar sense llibres de text per a la majoria de matèries, només n'utilitzem a les àrees de llengua i matemàtiques. El treball de consulta de llibres diversos, revistes, diaris, vídeos i tot tipus de material imprès i visual és una eina fonamental del treball escolar. Per aquest motiu, la necessitat d'utilitzar

informació àmplia i diversificada era del tot necessària.

Si preniem com a punt de partida del treball escolar els interessos dels nens i intentàvem cobrir la seva demanda constant d'informació, calia poder acudir a un lloc més gran on es disposés de més possibilitats i hi hagués un accés als llibres fàcil i fluid. També en el cas dels llibres de lectura, disposar de llibres actualitzats era una tasca difícil per a nosaltres. El nostre fons ja té uns anys i, tot i que es va ampliant de mica en mica, el ritme de compres no és gaire elevat. Hem preferit tenir uns llibres bàsics i anar a buscar fora el que faci falta.

La nostra biblioteca, a més, es vehicula a través de la mestra de l'aula, ja que no disposem de la figura d'una bibliotecària (només és un càrrec que fem les mestres dues o tres hores a la setmana per mantenir els llibres registrats, folrats i a punt per a la consulta o el préstec i no inclou servei extraescolar).

El servei que ens podia oferir el bibliobús va ser, doncs, molt ben rebut pels mestres i nens de l'escola.

De primer els nens anaven al bibliobús quan volien, de manera totalment aliena a l'escola i fomentat pels pares o d'altres companys més grans. Només en alguns casos, quan hi havia necessitat de consultar materials que no trobàvem a l'escola, se'ls suggeria d'anar a buscar-ho allà.

De mica en mica, però, ens vàrem adonar que si no hi havia una voluntat des de l'escola d'integrar aquest servei al treball escolar, hi havia nens i famílies que no hi accedien mai per motius diversos. I que això era una pena, ja que moltes vegades no s'utilitzava el servei per desconeixement.

Foto: CEIP de Borredà. ZER Berguedà Centre

Des de les aules s'ha fet, doncs, una campanya de coneixement del bibliobús:

- . S'inicia des de petits, amb la visita a la instal·lació, en grup, des de l'escola.
 - . S'aprofita l'activitat lúdica que ens ve oferint el bibliobús des de fa uns quants anys, assistint a les actuacions programades i treballant prèviament o posteriorment a partir dels materials que ens deixa a l'escola en servei de préstec.
 - . Es potencia que els nens i nenes tinguin el carnet del bibliobús, fent, sovint, feines de suplència de les famílies.
 - . Es visita quinzenalment, des de la classe dels grans, en horari escolar per fer consultes, préstec i peticions diverses a la bibliotecària, així com utilitzar els seus coneixements per aconseguir aquells materials que ens són difícils de trobar.
 - . Es treballa també amb els pares i les famílies perquè aquestes coneguin la instal·lació i la utilitzin, si pot ser, acompanyades pels seus fills i filles.
 - . S'ha col·laborat en les activitats que alguna vegada s'han dinamitzat des del bibliobús en aspectes de creació literària (treball de poesia).
 - . I s'està obert a totes aquelles possibilitats que es vagin veient, per tal d'utilitzar el servei de la manera més útil possible per a l'escola.
- Creiem que aquest servei ha estat útil a l'escola i esperem que tot plegat serveixi per millorar el coneixement dels nostres nens i nenes i ampliar els seus horitzons. Però, sobretot, estem segurs que si són capaços de gaudir llegint, si l'escola ha ajudat una mica a descobrir-los aquest plaer, en podran continuar fruit tota la vida i, el bibliobús, els serà una eina de gran utilitat de la qual podran disposar sempre que la necessitin.